

SERGEJ LUKJANĚNKO

BLUDIŠTĚ ODRAZŮ

ARGO
TRITON

Sergej Vasiljevič Lukjaněnko
Bludiště odrazů

© 1997 by Sergej Vasiljevič Lukjaněnko
Translation © Pavel Weigel, 2007
Cover © Milan Fibiger, 2007
© Triton 2007

ISBN: 978-80-7553-138-4 (pdf)

Nakladatelství Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.triton-books.cz
Nakladatelství Argo, Milíčova 13, 130 00 Praha 3
www.argo.cz

SERGEJ LUKJANĚNKO

BLUDIŠTĚ ODRAZŮ

SERGEJ LUKJANĚNKO

BLUDIŠTĚ ODRAZŮ

TRIFID
ARGO

Pracujeme ve tmě -
Děláme, co umíme,
Dáváme vše, co máme,
Pracujeme - ve tmě.
Pochyby jsou nám vášní,
A vašeň osudem.
Slibujem, že v šílenství
Nadále sví budem.

*Hymna hackerů,
ruská verze*

Část první

Diver

00

Toužím zavřít oči. To je normální. Barevný kaleidoskop, záblesky, jiskřící hvězdný vír... Krása, ale já vím, co se za touto krásou skrývá.

Hlubina. Nazývají ji „Deep“, ale mně připadá, že slovo „Hlubina“ zní výstižněji. Nahrazuje výstražnou tabulku: „Hlubina!“ Žijí zde žraloci a chobotnice. Je zde ticho, pouze tlačí a tiskne nekonečný prostor, který vlastně ani neexistuje.

Hlubina je svým způsobem dobrá. Přijme každého. K ponoření není třeba velké síly, zato k dosažení dna a vynoření mnohem více. Především je však třeba vědět, že bez nás je Hlubina neživá. Je třeba v ni věřit a současně nevěřit. Jinak přijde den, kdy se z ní nedokážeš vynořit.

01

První pohyb je nejobtížnější. Uprostřed nevelké místnosti stojí stůl, kabely od počítače se táhnou k ANV – aparatuře nepřetržitě výživy, a potom dál k zásuvce. Tenký kabel vede k telefonu. U stěny, na které visí hezký koberec, stojí gauč, u otevřených dveří na balkon malá chladnička. Ta je nejdůležitější. Před pěti minutami jsem zkontroloval její obsah, takže nejbližší den mi hlad nehrozí.

Vrtím hlavou, před očima se mi na okamžik dělá temno, ale hned mizí. To je normální.

„Je všechno v pořádku, Ljoňo?“

Reproduktory jsou nastavené na maximum, s úšklebkem odpovídám:

„Ano. Ztiš zvuk.“

„Ztišit zvuk,“ souhlasí Windows Home. „Ztišit, ztišit...“

„Stačí, Viko,“ brzdím ji. Dobrý program. Poslušný, chápavý a přátelský. Možná trochu domýšlivý, jako veškerá produkce Microsoftu, ale to se dá vydržet.

„Hodně zdaru,“ povídá program. „Kdy tě mám čekat?“

Hledím na monitor, kde v aureole oranžových jisker pluje ženský obličej. Mladý, sympatický, ale jinak nic zvláštního. Krása mě už unavila.

„Nevím.“

„Chci deset minut na sebekontrolu.“

„Dobrá. Ale víc ne. Za deset minut budu potřebovat všechny rezervy.“

Obličej na monitoru se mračí – to program vyčleňuje klíčová slova.

„Jen deset minut,“ říká program Windows Home. „Ale znovu upozorňuji, že úroveň ukládaných úkolů někdy neodpovídá rozsahu mé operační paměti. Chtělo by to rozšíření na...“

„Mlč.“ Vstávám. Mlč je příkaz, který musí program uposlechnout. Krok vlevo, krok vpravo... Cha, cha. To není pokus o útěk, spíše dobrovolné uvěznění. Jdu k chladničce, otevírám dveře, vytahuji plechovku spirtu a otevírám ji. Nápoj chladí hrdlo. To je skoro rituál – Hlubina vždy vysušuje sliznice. S nápojem v ruce vycházím na balkon, do teplého letního večera.

V Deeptownu je vždycky večer. Ulice zalévá světlo reklam, tiše šumí projíždějící auta. A nepřetržitě proudí lidé. Pětadvacet milionů stálých obyvatel, největší světová metropole. Z výše jedenáctého patra obličej nerozeznáš. Dopíjím sprite, házím plechovku dolů a vracím se do pokoje.

„To není etické...“ reptá počítač. Nereaguji, jdu do předsíně, obouvám se, otevírám dveře. Chodba je prázdná, světlá a velice čistá. Když se potýkám se zámekem, nedovřenými dveřmi se pokouší vletět maličký brouček. Aha, hackeři se baví. Ironicky pozoruji dotěrný hmyz – z bytu proudí vzduch a žene ho zpátky. Nakonec zavírám dveře, brouk do nich posledními silami naráží, kratičký záblesk a hmyz padá na podlahu.

„Mám si stěžovat majiteli domu?“ ptá se Windows Home. Hlas teď vychází ze stříbrných špendlíků v límce mé košile.

„Stěžuj,“ souhlasím. Pořád zapomínám programu vysvětlit, že majitelem domu jsem já.

Výtah už na mě čeká. Většinou scházím po schodech a cestou nahlížím do cizích bytů. Stejně tam nikdo nebydlí... ale teď spěchám. Výtah sjíždí dolů rych-

le. Vycházím na chodník a ohlížím se - co když uvidím milovníka hmyzu? Ale nikdo podezřelý tady není, všichni spěchají za svými záležitostmi. Brouček zřejmě jen zabloudil, sériový produkt. Lidé je ničí na ulicích, utloukají v bytech, ale stejně jsou neznitelní.

Kdysi jsem se také bavil podobnými hloupostmi. Velice zřídka se broučkům podaří přinést zajímavou informaci.

„Ljoňo, od nájemníka bytu číslo jedna došla stížnost na společnost Palouk.“

„Ignoruj,“ vrčím a pozoruji muže krácejícího po chodníku. To je zjev! Hybrid mladého Schwarzeneggera a starého Clintu Eastwooda. Velice legrační. Muž zaznamenává můj posměšný pohled a přidává do kroku.

Zvedám ruku a za okamžik u chodníku brzdí žlutá limuzína.

„Ljoňo, tvá stížnost na společnost Palouk byla ignorována.“

„Nevadí.“

Tak se můžeme tahat do nekonečna. Ale teď nemám na hraní náladu... Nasedám do auta a řidič, usměvavý mladík s dokonalým účesem a v naškrobené košili, se ke mně obrací. Takovým taxikářům dávám přednost, vyškoleným a mlčenlivým.

„Společnost Deep Průvodce vás srdečně vítá!“

Jméno neuvádí - program přivolal taxi anonymně.

„Jak zaplatíte?“

„Tak,“ povídám a vytahuji z kapsy revolver. Úder do spánku. Pokouší se bránit, ale neúspěšně. Hledím na jeho pobledlý obličej, cloumám jím za límec a poroučím:

„Al-Kabar.“

„Taková adresa neexistuje,“ namítá řidič. Je ohlušený a pokorný.

„Al-Kabar. Osm, sedm, sedm, tři, osm.“ Jednoduchý kód otevírá přístup ke služebním adresám Deep Průvodce. Nemusel jsem řidiče uhodit, ale potom by zůstala v souborech společnosti stopa po jízdě.

„Příkaz přijat,“ usmívá se řidič, který je opět veselý a úslušný. Vyhlížím z okna. Míhají se sídliště s věžáky plnými malých nýmandů Deeptownu, ohromné, luxusní kanceláře společností, dlouhé, šedé budovy IBM, nádherné paláce Microsoftu, věžáky Ameriky Online, skromnější úřady různých počítačových zákonodárců.

Pochopitelně i spousty kanceláří firem prodávajících nábytek, potraviny, nemovitosti, turistických agentur, dopravních společností, klinik... Každá jakž takž prosperující firma se snaží mít v Deeptownu své zastoupení.

Deep Průvodce prosperuje hlavně díky tomu. Chodit po městě pěšky zabírá čas. Uháníme po magistrálách, brzdíme na křižovatkách, odbočujeme do tunelů, řešíme dopravní problémy. Čekám. Mohl bych sice přikázat řidiči, aby jel kratší cestou, ale to by se musel spojit s dispečinkem. A zanechal bych stopu...

Město nečekaně končí, jako by stěnu paláců a věžáků někdo odřízl nožem. Okružní silnice a za ní les. Hustý, neproniknutelný, oddělující ty, co se nechtějí veřejně ukazovat.

„U následující odbočky zabrzdí,“ povídám ve chvíli, kdy mímáme mangový porost a projíždíme kolem střeoevropského křoví.

„K Al-Kabaru je ještě daleko,“ upozorňuje řidič.

„Zastav.“

Auto zastavuje. Otevírám dveře a odcházím krok od limuzíny. Řidič poslušně čeká. Já také, protože na silnici vidím světla a svědky nepotřebuji. No konečně...

Mírím na auto a střílím. Výstřel není hlasitý, zpětný ráz slabý, ale auto okamžitě vzplane. Řidič sedí a po-

hlíží před sebe. Za několik sekund má Deep Průvodce o jeden taxík méně.

Dobře. Ať to vypadá jako zábava opilců. Jdu do lesa.

„To není etické...“ zní ze špendlíku Windows Home.

„Optimalizovala ses?“

„Ano.“

„Dobře, teď potřebuji tvou pomoc. Najdi skrýš, kód Ivan‘.“

„Svítící strom,“ oznamuje program.

Ohlížím se. Aha, velký dub pableskuje čarovným modrým svitem. Jen pro mě. Přistupuji k němu, vkládám ruku do dutiny a vyjímám velký a těžký balíček. Převlékám se do bílé plátěné košile, kalhot, беру si pásek se vzorkem. V pochvě krátký meč, v kapsách několik drobností. Skrýš jsem vytvořil před několika dny, když jsem nezákonně využil jeden z počítačů dopravního podniku zakavkazské železnice. Mají tam chabé programátory, na tento můj maličký zásah nepřijdou hodně dlouho.

„Kde je potok?“ ptám se.

„Vpravo.“

Skláním se nad vodou a pozoruji odraz. Několikrát do něj plácnu dlaní, potom prstem stírám vlastní podobu. Místo mého obličeje na mě z chvějivého zrcadla pohlíží vazoun s hnědými vlasy. Má dobrácký, odporně sympatický výraz.

„Děkuji,“ povídám programu a narovnvávám se. Stojím a vychutnávám les. K řasu, už dlouho jsem se nedostal z toho městského smradu...

„Nečekáš na mě, mládenče?“ ptá se někdo za mými zády. Otáčím se. Z hustého křoví vylézá veliký vlk, sahá mi až k hrudi.

„Možná čekám,“ povídám nadšeně. Je fenomenální! Opravdu šedý, vlastně spíše černý, s vlčí šedí. Srst má místy zcuchanou, k pravé přední tlapě se mu přichytil lopuch.

„Nesníš mě, mládenče?“ ptá se vlk a cení tesáky žluté jako zuby kuřáka, jeden má ulomený u kořene. Starý, zkušený vlk.

„Co se tady motáš, chceš okusit můj meč bohatýra?“ improvizují. „Raději vstup do mých služeb.“

Vlk sedá, usmívá se.

„A čím zaplatíš, bohatýře?“

„Tři tisíce zelených,“ slibuji. Vlk spokojeně kývá, tře si tlapou tlamu. Ptá se:

„Al-Kabar?“

„Uhodl.“

„Mise?“

„Krádež.“

„Kdo ji objednal?“

Krčím rameny. Odpověď je stejně rétorická jako dotaz. Objednavatelé se nechlubí.

„Zkusíme to,“ rozhoduje vlk. „Jsi připraven?“

„Ano.“

„Nasedej.“

Usedám vlkovi na záda a on kluše lesem. Instinktivně se vyhýbám větvím, vlk se tiše chichotá. Jen ať se baví.

Za několik minut vybíháme z lesa. Pod nohama máme žlutý písek. Je velké horko, poryvy větru nutí mhouřit oči. Vpředu je sto metrů široká propast a za ní orientální město. Minarety, kopule, vše v oranžovo-žluto-zelených tónech. Docela hezké. Nedaleko od nás vede přes propast... hm... řekejme tomu most. Tenký jako struna. Jeden konec je na zdi, která obepíná město, druhý drží v ruce desetimetrová kamenná socha s ohavnou tlamou.

„Bude prácička,“ upozorňuje vlk. „Neproděláš, Ivane careviči?“

„Bůhví,“ prohlížím si sochu. „O mostu mi řekli...“

„Co máš ukrást?“

„Zralá jablka...“

„Aha, proto taková maškaráda,“ chichotá se znovu vlk. „Co je v těch jablkách?“

„Nevím.“ Seskakuji z vlčího hřbetu, stojím a držím ho za srst. „Poslyš, odskočím si na chvíličku, musím se napít...“

„Pospěš si,“ rozhlíží se vlk.

Zavírám oči.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj. Pusť mě, Hlubino...“

Otrásl jsem se a vstal. Před očima mám maličké displeje a na nich – poušť, propast, socha, v dálce město. Hezká kresba. Al-Kabar má schopné projektanty.

Virtuální přilba je těžká, jedná se o nejúspěšnější ze sériových modelů Sony. Má krásné barevné displeje, skvělé reproduktory a zabudovaný mikrofon, klimatizaci ovívající obličej vzduchem patřičné teploty. Nyní je to žár pouště... Snímám přilbu, kladu ji na stůl vedle klávesnice. Na monitoru se objevuje známý ženský obličej a z reproduktorů zní:

„Ljoňo, přerušuješ potápění?“

„Ne, čekej.“

V reálném světě je má počítačová pracovna stejná jako ve virtuální realitě. Jen za oknem není letní večer Deeptownu, ale deštivý petrohradský podzim. Mrholí, v dálce houká auto. Otevírám chladničku a беру plechovku spritu. Konečně se napiji. Nevydržel jsem a vyhlédl z balkonu. Prázdná plechovka, kterou jsem ve virtuální realitě vyhodil na ulici, tam pochopitelně není. Nevadí, hned to napravím...

Zpocené vlasy jsem si otřel košíl položenou na židli, usedl k počítači, zkontroloval kabel spojující virtuální kombinézu s deep počítačem. Kombinéza maličko brzdí pohyby, jako bych šel po písku. Levá noha táhne trochu silněji, program zase zlobí. Budiž, pak ho zkalibruji.

Nasazuji si přilbu a jako bych strčil hlavu do trouby. Ti rošťáci z Al-Kabaru vytvořili maximálně nepříjemné podmínky.

Opět hledím na virtuální svět, zatím konvenční jako levný animovaný film. Hezká, ale zrnitá a hrubá kresba. Víc počítač nezvládne.

Nemusí. Co je Hlubina bez lidí?

Zamrkal jsem a uvolnil se, zkusil vstoupit do virtuálního světa samostatně. Pochopitelně neúspěšně. Nejsem v poušti, ale doma u klávesnice. Natahuji ruku a prikazuji:

Deep.

A enter.

Nad pouští vzplanul mnohobarevný deep program. Ještě sekundu vidím displeje, měkkou vložku přilby, potom se vědomí začíná rozplývat. Mozek se pokouší vzdorovat, ale marně. Deep program působí na všechny.

Jen občas – jako jeden ze tří set tisíc – se vyskytne člověk, který neztratí úplně spojení s realitou a dokáže samostatně vyplavat z Hlubiny. Diver – potápěč.

Například já.

Vlk se na mě usmívá.

„Ovlhčil sis krček, bohatýře?“

„Ano.“

Ohlízím se – je všechno v pořádku? Mé tělo je ve virtuální realitě pouhou kresbou, kterou počítač přenáší do toho či onoho bodu Deeptownu a jeho okolí. Ale meč u pasu a věci v torbě nejsou pouhou kresbičkou. Jsou to pohyblivé fragmenty programů, bez kterých se záhy neobejdu.

„Uděláme to tak,“ rozhoduji. „Přes most přejdou sám. Potom vynesu trofej a zmizíme.“

„Jak chceš,“ souhlasí vlk.

Jdu po písku, vítr neustává, dokonce mi hází do očí

zrníčka písku. To už není dílo přilby, ale můj mozek vnímá to, co by vnímal v opravdové poušti.

Socha je pořád blíž, je stále reálnější. Rohatá hlava s vyceněnou tlamou, kamenné svalnaté tlapy. Nepochybně ifrít. V arabské mytologii se moc nevyznám. V levé ruce drží ifrít tenkou nitku.

Most je z koňské žíně.

Začínám šplhat po noze nestvůry. Mé tělo v prázdné místnosti nyní musí vypadat hloupě – poskakuje, natahuje se do vzduchu... Nerozptyluj se...

Poslední metr je nejtěžší. Opírám se o trnité kamenné koleno, pokouším se chytit dlaně, neúspěšně. Legální návštěvníci Al-Kabaru nepochybně používají jinou cestu...

Musím nejprve vlézt na žulový falus netvora. Slyším, jak se vlk pochechtává. Jemu se to směje...

Konečně jsem na dlani. Zkousím žíni nohou – mírně se chvěje. Jako struna. Hluboko dole vidím skály a modrou stužku řeky.

„Odvážněji, bohatýře!“ volá vlk.

Obyčejní návštěvníci po tomto mostu neprojdou. Něco tady nehraje...

Dlaň, na které stojím, začíná vibrovat a pomalu se zavírá. Most se třese, co nevidět se přetrhne. Nade mnou se sklání tlama oživlého monstra.

„Kdo jsi?“ řve tak, až mi praskají bubínky. Řve rusky!

„Návštěvník!“ volám a pokouším se uvolnit nohy ze sevření žulových prstů.

Monstrum se chechtá:

„Hosté nepřicházejí se zakázanými věcmi!“

Ukazováček pravé ruky směřuje ke mně, jako by mě chtěl rozmáčknout. Přivírám oči, ale on zatím jen ukazuje na meč.

Jistě, toto není bezbranný program řidiče Deep Průvodce, ale dokonalý bezpečnostní systém s pseudoin-

telektem o stupeň lepším než Windows Home. Jak zjistil můj jazyk?

„Návštěvníci nepřicházejí bez pozvání!“

„Mě pozvali!“

„Kdo?“

Hraji vabank.

„Nemáš právo slyšet jeho jméno!“

„Mám právo na vše,“ oznamuje netvor a svírá prsty.

Nyní bych měl přejít do reality v důsledku „smrtného“ ohrožení. Jinak si můj mozek představí opravdový šok bolesti, a to se všemi důsledky.

Pojistky deep programu vypíná jen sebevrah.

Nebo diver.

Mé zmrzačené tělo leží na netvorově dlani. Lebka promáčkla, jedno oko pohlíží na žhavé nebe, druhé na kamenný nehet. Uspokojený ifrit se hlasitě chechtá, potom volá na mého společníka:

„Ty, který jsi sem přišel v těle vlka, zapamatuj si jeho osud!“

Aha, odtud zná můj jazyk. Slyšel náš rozhovor. Jenže nemá důvtip pochopit, s kým jedná.

Monstrum znovu tuhne. Chvilí čekám a vstávám. Tělo se pomalu vzpamatovává. Normální uživatel deep technologie by se nyní probral v reálném světě, před kázajícím počítačem.

Bere bezpečnostní program Al-Kabaru v úvahu existence diverů?

Opatrně vstupuji na most.

„Kdo jsi?“

Opět totéž. Program zřejmě reaguje na dotyk mostu.

„Ten, nad kým nemáš moci.“

„A kdo má?“

Něco nového.

„Alláh,“ hádám.

Tentokrát mě netvor plácl volnou rukou tak, že jsem částečně přepadl přes okraj dlaně. Poučuje mě:

„Nemáš nárok vyslovit jméno Nejvyššího, zloději.“

Vlk se válí smíchy po písku. Vidím to jediným uchovaným okem.

Program má zřejmě smysl pro humor víc americký než arabský. Ležím a uvažuji. Opět vstávám. Tentokrát se netvor nehýbá.

„Viko, dá se obejít?“ ptám se.

„To je jediný vnější kanál,“ oznamuje okamžitě můj počítač. Hlas vibruje, ztrácí intonaci... opravdu budu muset rozšířit paměť. „Všechny ostatní linky Al-Kabaru se otevírají výhradně na rozkaz zevnitř.“

„A násilné řešení?“ sahám na rukojeť meče. Virus lokální působnosti je miniaturní, ani jsem ho nemusel brát z domu. Vytáhnu meč, seknu a...

„Kanál bude zničen.“

Nu ovšem, netvor nedrží most v ruce zbytečně. Zničím hlídací program a nitka nad propastí praskne.

„Zatraceně.“

„Nerozumím.“

„Mlč.“

Obhlížím netvora. Kamenná víčka má spuštěná, z tlamy visí stalaktity slin, kamufláž pro hráče se slabými nervy. Obyčejný hlídač u vchodu. Někde uvnitř nitě vede kanál spojení s Al-Kabarem. Tudy probíhají signály s příkazem vpustit nebo zničit nezvaného návštěvníka.

„Hej, Ivane careviči, spěchám!“ volá vlk.

Musím jednat. Zatím mě program odháněl samostatně, ale příště se mi můžou věnovat opravdoví programátoři Al-Kabaru, virtuální i konzervátoři.

„Oživ stín,“ přikazují.

Tmavá silueta na dlani se začíná hýbat, vyplňuje svůj objem, nabývá barev a narovnává se. Šklebím se na dvojníka a on se šklebí na mě.

„Veď mě, stíne,“ přikazuji. „Hledej heslo.“

Vteřinová pauza – stroj projíždí disky a láduje do paměti všechno, co se ví o Al-Kabaru. Potom dvojník vstupuje na most. Nic se tím nezíská, jen čas.

„Kdo jsi?“ řve monstrum a chytá stín. O vlásek uhýbám jeho prstům, rychle lezu po sevřené pěsti, skáču na žíni...

„A kdo jsi ty?“ slyším za zády. Mávnutí pravé ruky mě sráží k netvorovým nohám, jsem napadrtý. Ležím na zádech a hledím na dvojníka, který se zmítá v netvorově ruce.

Kvalitně si zamakal...

„Kdo jsi?“ táže se monstrum znovu.

„Ten, nad kým nemáš moc.“ Dvojník pokračuje v odvracení pozornosti strážce.

„V čí moci jsi?“

„Ve své vlastní.“

Zajímalo by mě, kolik smrtí má netvor v záloze pro zloděje? Má rohy, zuby... třeba používá i falus...

„Proč jsi sem přišel?“

„Převzít moc nad sebou.“

„Tedy projdi a převezmi ji.“

Ruka se otevírá, netvor kamení. Ležím a lapám po dechu. Dvojník stojí nehybně na kraji dlaně.

„Viko, kde vzal stín odpovědi?“

„Z otevřeného souboru Al-Kabaru. „Procedura virtuální žádosti o poskytnutí práce.““

Vlk přichází blíž a šeptá:

„Co se stalo?“

Vysvětluji.

„Ivane careviči, nejsi občas Ivánek hlupáček?“ ptá se vlk.

Nemám nic na svou omluvu. Měl jsem se seznámit se všemi soubory, nejen s ukradenými daty o vnitřní virtuální realitě.

„Viko, spojení,“ přikazují.

Stín mě doslova vtahuje. Nyní je to základní tělo, propuštěné na most.

Pyrrhovo vítězství. Strážce ohlásil, že návštěvník se pokouší přejít na druhou stranu. Tam na mě už budou čekat.

Jedinec bojující s týmem je ztracen. Ve všech realitách, i ve virtuální.

Nu což, musím jednat. Je čas přejít žíni mostu.

Upřímně řečeno, je to procedura prakticky nemožná, i pro profesionálního provazochodce. Most je pouhá nitka nad propastí. Vzdálené věže Al-Kabaru jsou lákavé, ale nedosažitelné.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj...“

Zavřel jsem a otevřel oči. Mám před sebou obrázek – propast, přes ni nitka, v dálce domy. Legrační... Hledím pod nohy a pečlivě kráčím po niti.

Je to jen obrázek. Tady není gravitace, nakreslená těla nemají těžiště. Prostě jdi a vše bude dobré... Zábavné, ukazuje se, že dno propasti není dokreslené... to znamená, že horskou řeku jsem si doplnil sám... někdo jiný by pod sebou uviděl koruny stromů nebo proudy lávy...

Nyní, kdy se mé podvědomí neúčastní hry, rychle zdolávám vzdálenost. Za půl minuty jsem na druhé straně mostu.

Nitka vede na zeď pevnosti. Zeď je široká, stojí na ní dvojice a čeká, evidentně na mě. Je nakreslená pečlivě – urostlí chlapi s meči u pasu, jeden má turban, druhý je holohlavý... Vstupuji na cihly a šeptám:

„Viko, zapni Deep...“

Před očima ohnivé jiskry. Ovšem, dnes nadužívám vypínání podvědomí. Na zítřek mám zaručenou bolest hlavy, bušení srdce, budu celý rozlámaný. Ale nevádí. Jen se dožít zítřka.

Uvítání, tentokrát v obvyklých lidských rozměrech.
„Došel jsi rychle, návštěvníku,“ promlouvá plešatý. Má dobromyslný výraz Araba ochránce z dětského představení „Námořník Sindibád“. Druhý je podobnou karikaturou Araba, ale vypadá zlověstněji, blýská očima a nepouští rukojeť meče. To by mi tak chybělo, bojový virus v počítači...

„Jiní chodí pomaleji?“ ptám se.

„Tento most nikdo nikdy nepřešel,“ oznamuje plešatý strážce. „Není v lidských silách udržet rovnováhu na koňské žíni.“

„V tom případě je ráj prázdný,“ vzdychám. Připadá mi, že neovládám události, ale ony mě. Takový obrat se mi nelíbí.

„Zato v pekle je místo pro všechny.“

Sympatický příslib.

„Jdeme.“

Podřizuji se. Budu poslušný a hodný. Kdo chce s vlky býti, musí s nimi výti...

Dolů ze zdi vedou široké strmé schody. Sestupujeme. Dobrácký strážce přede mnou, zlověstný funí vzadu. Pečlivě ho ignoruji, sleduji jen pleš dobráckého. Na temeni má velkou bradavici. Je opravdová, nakreslená, nebo je to ironie podvědomí? Nehodlám však vystupovat z Hlubiny pro zjištění takové hlouposti.

Al-Kabar není velký. Ve virtuální realitě zabírá na nejvyšší čtvereční kilometr. To ostatně nic nedokazuje. Některé firmy, například Microsoft, mají pro práci celé paláce. Je to laciné a efektivní. Jiné se omezují na standardní pokojíky, až je divné, k čemu vůbec potřebují virtuální realitu.

Al-Kabar zřejmě patří mezi ně. Nahlížím do okna nízké zděné budovy, kolem které procházíme.

Vybavení... příliš cizí, než abych něco rozeznal. Několik lidí u stolů. Jeden drží zkumavku. Chemický po-

kus ve virtuální realitě? Něco nového. Má smysl při práci s jedy nebo bakteriálními kulturami. Zaznamenat.

„Kam mě vedete?“ vyptávám se strážce. Plešatec se neobrací, ale odpovídá:

„K řediteli korporace.“

Neříká jméno, ale mně to prozrazuje dost. Al-Kabar je mezinárodní korporace specializovaná na výrobu léků, telefonních spojů, snad i na těžbu ropy... Navzdory arabským rekvizitám je ovládaná ze Švýcarska. Ředitel Friedrich Urman je hodně důležitá osoba, která nemluví s kdejakým návštěvníkem.

Chystá se vřelé přijetí.

Zastavujeme se před maličkým, dřevěným altánkem, je porostlý divokým vínem, zezadu mě postrkují, vstupují, strážci zůstávají venku. Místnost uvnitř je větší, než vypadá zvenku. Velký pavilon, uprostřed bazén s ospalými, lesklými rybami. Vedle stůl a dvě křesla. Hodně květin, začínám dokonce cítit vůni.

Jinak nikdo.

Nu což... počkám. Usedám do křesla.

Obraz se rozmazává... to se dalo čekat. Pokoušejí se prozkoumat můj spojovací kanál, zjistit, odkud jsem přišel, množství informace, kterou můžu přijmout a vyslat během sekundy, které programy ke mně patří...

Jen pracujte. Šest pronajatých routerů, kterými běží signál. Všechno dostatečně odolné proti vniknutí. A nakonec placený internetový portál v Rakousku, kterým jsem vstoupil do virtuální reality.

Stopy zůstaly, ale nikam nevedou.

Můžou kdykoliv přerušit spojení, „vykopnout“ mě odtud. Jenže co jim to dá... deaktivují se všechny programy, které mám u sebe. Ke zkoumání jim toho moc nezůstane. Zato já jsem pro ně zřejmě hodně zajímavý...

„Vypátrán první router,“ oznamuje Windows Home.

Rychle... Vrtím hlavou a v tom okamžiku křeslo na-
proti mně přestává být prázdné.

Pan Friedrich Urman přehlíží arabský kolorit. Má
šortky a barevnou košili. Postarší, štíhlý, vážný.

„Dobrý den... divere,“ pronáší rusky. Nepřirozený
hlas prochází překladovým programem.

To je jediný důvod této cti.

„Obávám se, že se mýlíte, pane řediteli.“

„Když jsme před půl rokem vytvářeli tento most,
mělo to jediný důvod, vážený divere. Nalézt vás. Člověk
ve virtuální realitě ho nepřekoná.“ Urman se usmívá.
„Poprvé vidím opravdového divera.“

Jedna nula... pro něho.

„A já vidím poprvé opravdového multimilionáře.
Takže vidíte, že naše setkání už přineslo první plody.“

Windows Home šeptá:

„Vypátrán druhý router.“

Urman se mračí, zřejmě mu také něco povídají.
Ožívá:

„Smím vědět, kolika počítači jste prošel cestou
sem?“

„To si bohužel nepamatuji.“

Urman krčí rameny.

„Jak vám mám říkat?“

„Ivan carevič.“

Sekunda ticha, potom úsměv. Vysvětlili mu to.

„Oho, hrdina ruských pohádek! Vy jste Rus?“

„Je to důležité?“

„Máte absolutní pravdu... Divere, pokud tomu rozu-
mím, pronikl jste k nám nelegálně...“

„Opravdu?“ divím se. „Upřímně řečeno, hledal jsem
práci. Četl jsem váš inzerát, přešel most... uposlechl
tyto podivné strážce...“

Jedna jedna.

Friedrich Urman tleská.

„Opravdu! Ale my se na vás nehněváme, *divere*. Na nejvýš kvůli těm zvláštním věcem, které nosíte s sebou...“

Pomalů, demonstrativně vytahuji všechno z kapes. Hřeben, kapesník, zrcátko.

„Prosím. Chcete meč?“

Urman mává rukama.

„Proč? Nechceme se přece prát, že? Promluvíme si...“

„Vypátrán třetí router.“

„Škoda, že máme na rozhovor pořád méně času,“ vzdychám.

„Ano, času je vždycky málo. Takže, *divere*, mám důvody soudit, že určité osoby chtějí získat některé naše práce. Dokonce se jim podařilo najmout *divera*... aby sklízel cizí ovoce.“

„Jablka,“ upřesňuji.

„Správně. U nás pracuje dobrý ruský programátor, vypracoval bezvadnou formu pro ochranu informací...“ Urman tleská a vzduch vedle nás začíná houstnout. Po chvíli se objevuje maličký stromek obsypaný plody. „Upozorňuji, že největší zájem vzbuzuje právě to maličké jablíčko na nejnižší větvi.“

Pohlížím na vytoužený plod. Je maličký, nezralý a červivý.

„Co myslíte, *divere*, kolik by za tento soubor zaplatili naši konkurenti?“

„Deset tisíc?“ nadsazuji částku.

Urman na mě překvapeně hledí a upřesňuje:

„Deset tisíc dolarů?“

„Ano.“

„Upřímně řečeno, ani sto tisíc by nebylo příliš... Budiž. Dejme tomu, že muž, který chce soubor ukrást, nabídne sto padesát tisíc. Pod podmínkou, že bude s námi spolupracovat... za normální, slušný plat.“

„Co je to, lék na rakovinu?“

Urman vrtí hlavou.

„Ne. To by se nedal vůbec ocenit. Je to pouhý prostředek proti nachlazení, zato velice účinný. Hodláme začít s výrobou poté, co se vyprodají dosavadní zásoby méně účinných léků. Co říkáte mé nabídce?“

„Obávám se, že vás zklamou,“ pokouším se nemyslet na nabídnutou částku. „Ovšem kodex diverů přísně zakazuje podobné dohody.“

„Dobrá.“ Urman vstává. „Podobnou odpověď jsem čekal. A vážím si vašeho postoje.“

Přistupuje ke stromu a s jistou námahou trhá plod. Pohybuje přitom rty, zřejmě pronáší heslo.

„Berte.“

Držím jablko v dlani. Je těžké – tak dva megabajty. Kopírovat je tady nemá smysl, musím je vzít s sebou. Vkládám jablko pod paži, čili připojuji soubor ke své virtuální postavě, a hledím na Urmana.

„Hraji vabank,“ povídá Urman. „Obětuji velice slibné dílo. Můžete je předat panu Schellerbachovi a předat mu ode mne vřelý pozdrav. Žádám jen o jedno: potom přijďte k nám, promluvíme si o trvalé spolupráci. Neskrývám, že právě teď velice, ale opravdu velice potřebujeme pomoc divera.“

„Vypátrán čtvrtý router... vypátrán pátý router... poplach! Poplach! Poplach!“

„Dobrá.“ Vstávám také. Vše je velice nečekané, vážné byznysmeny bych nikdy nepodezíral z podobných rozmáchlých gest. „Slibuji, že přijdu. A nyní mě omluvte...“

„Ne, divero, nyní omluvte vy mě. Naše území opusťte až po zjištění vaší skutečné adresy. To bude záruka vašeho slibu.“

Mřížové stěny pavilonu tmavnou, jako by přes ně někdo přehodil hustou látku. S námahou dělám krok. Kanály spojení se neodpojují – brzdí. Urman se začíná pohybovat trhaně, před očima mi vše plave, jablko

v podpaždí mě táhne k podlaze, hlas Windows Home tichne a ztrácí intonaci:

„Poplach... po... pla... ch...“

Takže takhle. Tihle multimilionáři opravdu umějí.

Či spíše jejich služebníci, mezi které mě chce začlenit.

„Viko, shod' detailizaci!“ šeptám a natahuji ruku ke stolu. Kéž program pochopí, kéž poslechne bez zbytečných dotazů...

Pavilon se mění. Ze stěn mizí mřížový ornament, květiny ztrácejí kalichy a část menších lístků. Hrubší je i obraz Urmanovy košile.

Zato já nyní můžu sáhnout pro své hračky na stole. Zvedám kapesník. Předměty osobní hygieny jsou užitečná věc.

Mávnutí kapesníkem, pomalé jako pod vodou, a jasná plocha světla pokrývá svět pavilonu. Někteří lidé nazývají tento prográmek „lepidlo“, jiní „cesta“. Oba výrazy odpovídají, program vyhledává cizí kanály spojení a využívá je pro mé cíle.

Velice nový, vzácný a skoro bezporuchový program.

Část stěny mizí a odkrývá východ na ulici. Zřejmě jsem využil spojovací kanál samotného Friedricha. Beru zrcátko, hřeben a utíkám.

Ze stěny se začínají vysouvat ostré špičky kopí. Bezpečnostní program Al-Kabaru. Skáču v zoufalé snaze proskočit mezi kopími.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj...“

Klimatizace přilby mi ovívá obličej ledovým vzduchem. Na displejích se pomalu pohybuje proužek – procento stažené informace, a pod ním dravě se zužující otvor – kanál spojení. Právě tak vypadají nejurputnější virtuální boje. Proužky, písmena, čísla. Boj programů, modemů, bajty informací.

Nechci. Je to odporné a smutné.

„Deep!“ přikazují.

Hlava mi třeští bolestí, ale kašlu na ni! Prolétám mezi kopími, padám na podlahu. Ulicí se klikatí lesklá stuha a ničí vše na své cestě. Domy se hroutí, stěny sy-pou. Stuha překonává příkop. Kupředu...

Naproti vyskakují předchozí strážci. Oba s meči, ale i já jsem už vytasil zbraň. Čí virus bude obratnější a rychlejší?

Můj.

Je to dárek mého známého Maniaka, specialisty na počítačové viry. Bojovný dáreček – vzduch rozřátý ost-řím exploduje a jako plamen z dračí tlamy udeří stráž-ce. Ti okamžitě vzplanou a mění se ve dva černé, zu-helnatěné skelety.

Maniak efektní efekty miluje. Počítače strážců jsou nyní zaměstnány neobyčejně důležitou prací: výpo-čtem čísla pí na milion míst za desetinnou čárkou. Ne-zbudou jim rezervy pro vyvedení operátorů z virtuální reality. Paráda, poleží si v Hlubině, nepřejdou k jiným počítačům...

„To není etické...“ šeptá káravě Windows Home.

Běžím po stuze. Spojovací kanál je skvělý, po něko-lika sekundách jsem už nad stěnou. Stuha pod noha-ma pruží, nadhazuje, popohání. Chichotám se, ale ce-lou cestu se ohlížím.

Oho!

V Al-Kabaru se něco děje! Ulice jsou plné lidí, po stu-ze už běží další strážci, z jedné budovy vylézá ohromný, nepříjemný hadí tvar. Nehodlám si ho prohlížet.

Rychleji...

Stuha přelétá nad monstry a obloukem přiléhá k zemi. Strážce opět ožil, protahuje se, zvedá tlapy na-horu, nitkový most se trhá, ale strážce na mě nedo-sáhne. Nemůže sestoupit ze svého místa, je příliš sil-ně připojen ke svému spojovacímu kanálu.

Na posledních metrech stuha pod nohama najednou začíná vibrovat a snaží se mě hodit dozadu. Programátoři Al-Kabaru chtějí převzít ovládání, je však už pozdě, jsem na zemi, přibíhá ke mně šedý vlk.

„Nasedej, Ivánku, je čas prchat!“ vyje.

Naskakuji na vlka, naposledy se ohlížím. Ze stuhy saskakují strážci, nad propast vzlétá okřídlený stín.

„Sax!“ šeptám oblíbenou nadávku hackerů. Sax je počítač, který se zakousl, program, který nechce fungovat, zkyslé pivo nebo trolejbus, který ujel těsně před nosem. V tomto případě příliš energická honička. Nemám čas v klidu stáhnout informaci obsaženou v „jablíčku“ a rozplynout se ve vzduchu. Musím utíkat, zastírat stopy.

Můj partner ve vlčí kůži to umí.

Zdoláváme poušť, potom odbočujeme do lesa. Za námi pádí rozmazané stíny – strážci obětují tvary a získávají tím na rychlosti.

„Bude honička dlouhá, Ivane careviči?“ ptá se vlk.

„Krátká,“ přiznávám.

„Ach, Ivane, nezachráním tě!“ ryčí vlk. Vytahuji hřebec, lámu jej a házím za záda. Ohlušující třesk – zuby se rozlétají, zabodávají se do země a začínají růst, mění se v gigantické stromy. Pohyby strážců mezi nimi jsou pomalejší, ospalé, prostor zaplnily objekty, které se znenadání objevily, a počítače nepřátel vážnou v nadbytku prázdné informace.

Trik je bohužel starý a metodika boje proti němu dokonale propracovaná. Většina strážců dokázala zúžit zorné pole nebo snížit detaily zobrazení a nebezpečné místo přeskočila. Přesněji řečeno to neučinili strážci, ale jejich deep programy. Odpadli především amatéři, kteří se pustili do honičky z čirého nadšení.

„Ach, Ivane, mé síly jsou vyčerpány!“ kňučí vlk. Nevím, jestli se opravdu trápí, nebo prostě náruživě se hrává děj pohádky.

Na řadě je zrcátko. Když je házím za sebe, můj zdrženlivý Windows Home kvílí:

„To není etické!“

Jistě, není. To tak. Toto už není hloupý trik s rychle rostoucími baobaby, dokonce ani lokální herní virus. To je mocná logická bomba.

Tam, kam zrcadlo dopadlo, vzniká rychle se rozšiřující jezero. Část strážců do něho padá a topí se, mizí beze stopy. Ostatní se bezradně zastavují na břehu.

V této oblasti virtuální reality jsou všechny spojovací kanály důkladně zablokované. Tudy nikdo neprojde nejméně několik hodin, potom jezero vyschne.

„Kde jsi ty hračky vzal?“ ptá se vlk.

„U Marfuši,“ odpovídám váhavě. Upřímně řečeno, tuto odpověď mi napověděla dnešní maškaráda... Vlk mě neudá, jemu se podobné programky mohou také hodit.

„Budiž,“ děkuje vlk, spěšně se ohlíží a ptá se: „A jaké máš třetí překvapení, bohatýře?“

Za námi letí drak – bojový program vyššího řádu. Drak má tři hlavy – zřejmě tři operátoři plus obvyklá výzbroj – drápy, zuby a plameny. Stovka různých virů a silná ochrana. Nad jezerem drak mírně brzdí.

„Třetí jsem použil jako první,“ přiznávám.

„Víc jsi vzít nemohl? Copak to musí být jako v pohádce, tři předměty a konec?“ reptá vlk. Nemá pravdu, tolik bojových virů nikdo neunes. A oběma nám selhávají nervy.

Vlk se k něčemu rozhodl, prudce odbočuje a zrychluje. Zastavuje u širokého omšelého pařezu tak náhle, že padám na zem. Hledí na mě a přeskakuje pařez.

Když měním podobu, používám vodu. Potok, řeku, nebo alespoň plný džbán. Ale vlkodlaci jsou konzervativní.

Vlk dělá ve vzduchu kotrmelec a mění se v člověka. Mladíka v šedém obleku a lakýrkách. Můj přítel diver, jako vždy elegantní. Hned po dopadu vstává, skáče ještě jednou a mění se v mou kopii.

„Viko, potok!“ přikazuji, protože vím, co vymyslel. Bývalý vlk mě však chytá za ruce a s výkřikem „není čas!“ mě přehazuje přes pařez.

Podrobit se cizímu mimikry programu není příjemné. Stěží jsem stačil šeptnout: „Viko, klid!“, aby starostlivý Windows Home nebránil proměně.

Ve vlčí kůži jsem býval kdysi dávno, v době, kdy virtuální realita teprve vznikala a všichni se bavili metamorfózami. Naštěstí nemusím běhat po čtyřech, měním se jen zevně. Odpínám meč, podávám jej novému Ivanu careviči, ten se ho chápe a skáče mi na záda.

„Rychle, žoku!“ přikazuje a pobízí mě patami. Vrhám se dopředu právě včas – nad stromy se objevuje drak. Míří na nás a vypouští tři proudy plamenů. Na našem směru vzniká požár.

„Běž!“ ječí můj partner a šeptem dodává: „Večer tam jako obvykle.“

Prudce brzdím, shazuji ho a prchám, pronásledován nadávkami.

Drak nad námi sekundu krouží, potom provede jednoduchou volbu a usedá vedle pohádkového hrdiny. Zbabělý společník ho nezajímá.

Právě o to šlo.

Běžím stranou a šeptám:

„Viko, nahraj nové soubory!“

Boj za mými zády pokračuje. Nepříliš dlouho. Vlko-dlak sice dosáhne na draka mečem, ale vůči dokonalé ochraně tohoto programu je virus bezmocný. Když kolem vzkypěl bílý sněhový oblak, vlk znehybněl.

Je zmrazen. Konec. Můj přítel vypadl ze hry, je už doma a odkládá virtuální přilbu. Před třemi vyceně-

nými tlamami trčí jeho kopie, společně se všemi získanými programy... pokud je ovšem měl u sebe.

Drak se tlapou dotýká ztuhlého těla, které se rozpadá na kousky ledu. Všechny tři hlavy se k nim sklánějí... hledají ukradené jablko.

Utíkám.

Jablko v podpaží je pořád lehčí. Jeho informace se přenáší do mého počítače. Kličkuji mezi stromy a potom se zastavuji, aby Windows Home snáze kopíroval program.

Doléhá ke mně drakův řev – nenašel jablko a pochopil, co se stalo.

Kdo bude rychlejší?

Drak opět vzlétá. Najde mě snadno, pohyb ve virtuální realitě zanechává stopy. Stojím a čekám.

„Kopírování souboru dokončeno.“

Konec. Vítězství.

„Výstup,“ přikazuji.

„Opravdu?“ chce vědět Windows Home.

„Výstup z virtuální reality,“ oznamuje počítač. Před očima mi létají různobarevné jiskry. Svět ztrácí výraznost... mění se ve vybledlý plochý obrázek.

„Výstup z virtuální reality úspěšně dokončen,“ oznamuje radostně Windows Home. Hlas ve sluchátkách je ostrý a příliš hlasitý. Na displejích přilby je hustá modř s bílou figurkou letící či spíše padající postavy. Všem známá značka Deep, Hlubiny, virtuální reality.

Snímám přilbu, mrkám, pohlížím na monitor. Stejný obrázek.

„Děkuji, Viko.“

„Žádný problém, Ljoňo,“ odpovídá Windows Home. Tuto drobnou zdvořilost jsem ji naučil před týdnem. Je milé, když se program chová lidštěji, než musí.

„Terminál.“

Modř nahradil panel terminálů. Zručně připojuji k šestému počítači router, který vydržel, a snímám svůj přístup. Potom anuluji svou dočasnou adresu v Rakousku.

Základní spoje jsou přetržené. Hledejte si mě, hoši z Al-Kabaru. Prosévejte soubory při hledání Ivana careviče. Diver unikl z léčky.

Bez užití hlasu vypínám Windows Home, vstupuji na trojrozměrnou nortonovskou tabulku, na disk D. Zde je veškerá virtuální kořist a menší kolekce virů. Zde je ono „jablíčko“, půldruhého megabajtu. Zdánlivě obyčejný dokument textového editoru Advanced Word. K němu jsou připojeny ještě dva maličké soubory... ochranné programy? Zapínám skenující program, zhotovený právě pro taková překvápka.

Aha. Vše je jasné. To jsou identifikační programy, které mají zničit program, jakmile se ocitne v cizím počítači.

Tyhle triky známe a už dávno jsme se před nimi zajistili. Identifikační programy můj počítač prostě nevidí. Na disku D uchovávám právě takové nebezpečné věci.

Uvnitř textového souboru skener našel další překvapení, maličký prográmek, který se spustí při pokusu přečíst informaci. Nic jiného jsem nečekal. Překopíroval jsem soubor na disketu a CD-ROM. A pustil se do jablíčka ze sadů Al-Kabara.

Likvidace ochranných programů bez zničení textu nebyla možná. Musel jsem je ohlušit, zneškodnit. Následně jsem rozřezal soubor na dvacet kousků a oddělil ochranný program. Ukázalo se, že je to absolutně neznámý polymorfní program, který – což bylo nepříjemné – se už uhnízdil v mém počítači. Po dvou hodinách nepřetržité práce, během kterých jsem stačil jen zapít tabletku aspirinu a zajít na záchod, jsem zjistil, že virus neotevřu.

Byl pozdní večer, doba, kdy hackeři teprve začínají pracovat. Zabalil jsem virus i s kouskem textu a zavolal Maniakovi.

Musel jsem čekat asi dvě minuty, než zvedl sluchátko. Měl jsem štěstí, mohl se přece toulat virtuální realitou, lhostejný k telefonům, požárům, povodním a jiným drobným denním nepříjemnostem.

„Ano?“

„To jsem já, Maniaku.“

Hackerův hlas trochu zvládněl.

„Ahoj, Ljoňo. Copak máš?“

„Nový virus pro tvou sbírku.“

„Pošli!“ zvolal Maniak a odhodil sluchátko.

Zapnul jsem modem a poslal al-kabarovské překvapení do lačných rukou tvůrce virů. Vyňal jsem z chladničky chléb, salám a odešel do kuchyně postavit na čaj. Virus určitě zabere Maniakovi půl hodiny. Deset minut ho bude rozebírat, dvacet minut vychutnávat strukturu, hihňat se, zaznamenávat neúspěšná rozhodnutí, mračit se při objevu triků, které ho samotného ještě nenapadly. Od doby Moskevské konvence, která se smířila s nevyhnutelným a legalizovala přípravu některých virů, se Maniak zabývá jejich výrobou. Jeho viry jsou dokonalé, schopné odstavit každý počítač, aniž zničí informace v něm obsažené.

Maniak však zavolal za tři minuty.

„Navštívil jsi Al-Kabar?“ zeptal se medovým hlasem.

„Ano.“ Nemělo smysl lhát. „Zvládl jsi to tak rychle?“

„Nemusel jsem. To je můj virus, kamaráde!“

Dokázal jsem jen vydechnout:

„Promiň...“

Maniak, jinak prostě Saša, byl velice vážný:

„Sebral jsi jim program?“

„Ne docela. Obecně asi ano, byl zabudován do souboru...“

„Spojil ses s někým přes modem potom, co jsi dostal ten soubor?“

„Ne.“

„Tak jsi měl kliku,“ prohlásil Maniak. „To není obyčejný virus, ale korespondák.“

Nepochopil jsem, takže Maniak vysvětlil:

„Korespondák se zpáteční adresou. Když virus zjistí, že v počítači je komunikační zařízení, připojí ke každému tvému dopisu ještě jeden... maličký, neviditelný... korespondák. Bez textu, ale s tvou zpáteční adresou. Dopisy jdou společně a potom, už z cizího počítače, korespondák odejde k bezpečnostní službě Al-Kabaru.“

Zamrazilo mě.

„Virus se mi usadil v počítači...“

Samotný virus ne, jen odraz, který vytvořil. Speciálně pro uspání bdělosti. Masové programy korespondák prakticky nezaznamenají, je příliš výjimečný.

„Co mám dělat?“

„Koupit mi pivo,“ zasmál se Maniak. „Dostaneš od mne dopis s lékem. Speciální antivirus. Nemá nápo vědu, prostě zapneš bat-soubor, který prověří počítač. Potrvá to dlouho, není to komerční produkt, ale... zvláštní zabezpečení před vlastním virem.“

„Díky.“

„Hm... Ljoňo, málem jsi se dostal do pořádného maléru.“

„Hackeři se množí,“ zavrčel jsem. „K ďasů, proč jsi mi o té lahůdce nikdy neřekl?“

„Jak jsem měl vědět, že lezeš do cizích počítačů?“ odvětil rezolutně Maniak. „A až do nich zase polezeš, upozorni mě. No dobře, zapni modem.“

Za několik minut jsem nainstaloval antivirus. Pracoval opravdu pomalu, každou minutu mi oznamoval, že našel korespondák. Polymorfní virus se rozlezl po celém počítači.

Opravdu jsem málem do něčeho spadl.

S pohledem na monitor jsem si připravil bagetu, nalil šálek čaje a vyšel na balkon. Byla už tma, mrholilo. Vzduch byl vlhký a studený.

Divery ničí sebejistota. Nebojíme se nebezpečí virtuálního světa, a to uspává bdělost.

Nejhorší je, že nejsme profesionálové. Hackeři se nikdy nestávají divery, berou virtuální svět jako skutečnost.

Kdežto já, průměrný výtvarník firmy vyrábějící počítačové hry, která před třemi léty zkrachovala a jako odchodné mi dala starý počítač, jsem vstoupil do Hlubiny a stal se diverem. Jedním ze stovky, kteří dnes žijí.

Klika.

Opravdu prostě klika.

10

Ještě před pěti léty byla virtuální realita výmyslem fantastů. Sice už existovaly počítačové sítě, přilby, virtuální kombinézy, ale to vše se nebralo vážně. Byly vytvořeny stovky her, ve kterých se hrdina mohl pohybovat v nádherně trojrozměrném kyberprostoru, ale o virtualitě se nedalo mluvit.

Svět vytvořený počítačem byl příliš primitivní. Nevyržel srovnání ani s kreslenými filmy, o opravdových filmech ani nemluvě. A pokud jde o reálný svět? Dalo se probíhat nakreslenými labyrinty a paláci, bojovat s nestvůrami nebo s kamarády usazenými před stejnými počítači. Ale nikdo, ani v horečce, si nepletl iluzi se skutečností.

Počítačové sítě umožnily kontakty s lidmi na celém světě. Ale to byla jen výměna slov na obrazovkách, v nejlepším případě s nakresleným obličejem mluvčího.

Opravdová virtualita by vyžadovala výkonné počítače, neobyčejně kvalitní spojení, titánskou práci tisíců programátorů. Město obdobné Deeptownu by se budovalo celá desetiletí.

Vše se změnilo, když bývalý moskevský hacker, dnes výtečně prosperující americký občan Dmitrij Dibenko vynalezl Hlubinu. Maličký prográmeček ovlivňující lidské podvědomí. Prý obdivoval Castanedu, zabýval se meditací, kouřil trávu. Věřím tomu. Jeho bývalí přátelé tvrdí, že to byl líný cynik, špindíra a průměrný pracovník. I tomu věřím.

Avšak on stvořil Hlubinu. Desetisekundový film, sledovaný na obrazovce, je sám o sobě neškodný. Při puštění v televizi (prý to v některých zemích zkusili), divák nic nepocítí, nestane se účastníkem filmu. Sám Dmitrij chtěl jen vytvořit na displeji počítače příjemné pozadí pro meditaci. Vytvořil, poslal do sítě a dva týdny nic netušil.

Potom jistý ukrajinský mladík pohlédl na barevné mrkání deep programu, pokrčil rameny a začal hrát svou oblíbenou hru – Doom. Nakreslené chodby a domy, příšerné nestvůry a udatný hrdina s flintou v ruce. Jednoduchá hra, kterou začala epocha trojrozměrných her.

A vstoupil do hry.

Prázdný (byl již pozdní večer) sál patentového úřadu, kde pracoval, zmizel. Hoch už neviděl počítač, u kterého seděl. Jeho prsty tiskly klávesy, nutily nakreslenou postavu k pohybu, uhýbání, střelbě, a on cítil, že sám běhá chodbami, vyhýbá se ohnivým střelám a vyceněným tlamám. Chápal, že se jedná o hru, ale nevěděl, proč se stala skutečností a jak ji ukončit.

Jediné, co dokázal vymyslet, bylo dojít do konce. A došel, přestože to bylo mnohem složitější než dříve.

Lehké zranění už nebylo pouhým snížením procent životních sil na displeji, ale tím, čím má být skutečná rána. Bolestí, slabostí, strachem. Pochopil, že podlaha zalitá krví je kluzká, kamenná deska, pod kterou je schován zásobník s náboji, je velice těžká, nábojnice jsou horké, a zpětný ráz granátometu dokáže povalit. Elixír navracející zdraví má nepříjemně hořkou chuť. Neprůstřelná vesta z mnoha tenkých kovových destiček je sice lehká, ale příliš volná a má nešikovné zavazování na zádech. Po třech hodinách začala zlobit spoušť, musel ji mačkat pomalu a plynule, pohybovat prstem na různé strany.

Hru dokončil v pět ráno. Nestvůry pobil. Na kamenné zdi před ním se objevilo menu hry a hoch s výkřikem praštil hlavní do slova „Výstup“.

Iluze se rozplynula. Seděl před šumícím počítačem, oči mu slzely, klávesnice pod ztuhlými prsty byla rozbitá. Propadala se klávesa, kterou při hře používal jako spoušť.

Vypnul počítač a usnul na židli. Pracovníci, kteří přišli ráno do práce, zjistili, že má tělo pokryté modřinami.

Jeho vyprávění samozřejmě nikdo neuvěřil. Teprve večer, kdy pochopil, co se stalo, si vzpomněl na Dibenkův meditační program a začal mít podezření, že tady něco neštимуje.

Po týdnů se celý svět zbláznil. Korporace, s výjimkou těch, které prodávaly počítače a programy, měly obrovské ztráty – všichni, od programátorů až po sekretářky a uklízečky, toužili osobně pobýt v kyberprostoru.

Z Dibenkovy iniciativy dostal program název Deep a zahájil tažení světem. Následující výzkumy prokázaly, že asi sedm procent lidí je vůči Hlubině naprosto odolných a že pobyt ve virtualitě déle než deset hodin denně může způsobit nervové poruchy a vyvolat syndrom pseudoschizofrenie. Po měsíci došlo k prvnímu úmrtí ve virtuálním světě, když starší muž, jehož stíhačku sestřelili ve vesmírném souboji nad planetou rozumných fialových ještěřů, dostal u klávesnice počítače infarkt.

To však už nemohlo nikoho zadržet ani zastrašit.

Svět se ponořil do Hlubiny.

Microsoft, IBM a počítačová síť internetu vytvořily Deeptown.

Hlavní předností deep virtuality byla jednoduchost. Nebylo třeba detailně kreslit domy a paláce, obličej

lidí a podrobnosti aut. Jen celkové obrysy a malé, rozpoznatelné detaily. Červená stěna, rozdělená na obdélníky, vytvořila cihlovou zeď. Modro nahoře – oblohu. Modré kalhoty – džíny.

Svět se potopil. A nehodlal vyplavat na hladinu. Hlubina byla mnohem zajímavější. Přestože nebyla dostupná všem, intelektuální elita přísahala věrnost novému impériu.

Hlubině.

11

Než jsem zbavil počítač viru-korespondáku a zabalil získaný soubor – ve virtuálním prostoru bude nyní vypadat jako obyčejná disketa – byla už půlnoc. Hlava už nebolela, spát se mi nechtělo. Kdo z obyvatel Deeptownu v noci spí?

„Viko, reset,“ přikázal jsem.

Zamyšlený ženský obličej na monitoru zesmutněl.

„Opravdu?“

„Jistě.“

Obrazovka mírně potemněla, obraz se rozmazal. Potom počítač zamrkal indikátorem pevného disku. Přetížení. Mám slabý počítač, pentium, ale nějak se mi nechce ho měnit za lepší. Starý kůň oře rovné brázdy.

„Dobrý večer, Ljoňo,“ řekla Vika. „Jsem připravena k práci.“

„Děkuji. Připoj se k Deeptownu... běžným kanálem.“

Zavrkal modem vybírající číslo. Nasadil jsem si přilbu a usedl.

„Spojení na dvacet, osm, osm set, stabilní kanál,“ oznámila Vika.

„Zapni Deep.“

„Zapnut.“

Modro, uprostřed obrazovky bílý výbuch, potom různobarevné záblesky.

Jak jsi dokázal vytvořit deep program, Dimo? S tou tvou rozvrácenou psychikou, diletantskými znalostmi psychologie, elementárními poznatky z oblasti neurofyzologie? Co ti pomohlo?

Nyní, kdy jsi bohatý a slavný, co hodláš dělat? Pochopit vlastní osvícení nebo vymyslet ještě něco úžasnějšího? Nebo se budeš jen bavit a kouřit trávu? Či se celé dny touláš uličkami Deeptownu a kocháš dílem svých rukou?

Rád bych to věděl. Ale nechci být na tvém místě. I se všemi svými miliony a prototypem 886 v podobě domácího počítače jsi jen obyčejným obyvatelem virtuality. Hlubina tě drží stejně silně jako provinčního programátora z ruské díry, který celé měsíce vydělává peníze na návštěvu Deeptownu.

Nejsi diver, Dimo. Proto jsem šťastnější než ty.

...Místnost vypadá stejně, jen za oknem září reklamy a šumí auta.

„Všechno v pořádku, Ljoňo?“

Rozhlížím se.

„Ano, Půjdu se projít, Viko.“

Beru ze stolu disketu se získaným souborem a vkládám ji do kapsy. Na polici mezi desítkami knih a hromad cedéček leží přehrávač. Vkládám do něho disk ELO, nasazuji si sluchátka, zapínám „Roll Over Beethoven“. Právě to chci. S veselou hudbou vycházím z bytu, zamykám dveře.

Tentokrát tu brouci nejsou. Na chodníku zvedám ruku, brzdí taxík. Řidič je pro změnu postarší tlouštík, vypadá velmi inteligentně.

„Společnost Deep Průvodce vás vítá, Ljoňo!“

Přikyvuji a usedám:

„Do restaurace Tři prasátka.“

Řidič kývá, tuto adresu zná. Jedeme rychle, několik zatáček a už se před námi objevuje neobvyklá stavba: částečně kamenná, částečně dřevěná, částečně ze slamených rohoží. Vstupuji do dobře známé restaurace a rozhlížím se.

Místnost se dělí na tři části – východní jídla jsou po-

dávaná v té z rohoží, evropská se konzumují v kamen-
né, ruská pochopitelně ve dřevěné.

Nechci jíst. Virtuální jídla subjektivně nasytí: v do-
bách finančního napětí jídám u Tří prasátek. Ovšem
dnes jen čekám na společníka.

Jdu k baru, za kterým stojí urostlý mladík.

„Nazdar, Andreji.“

Virtuální hosty občas obsluhuje sám majitel. Avšak
dnes je tomu jinak. Barmanovy oči ožívají, je to však
jen mechanická zdvořilost.

„Nazdar. Co si dáš?“

„Džin s tonikem a ledem.“

Pozoruji, jak barman míchá nápoj. Tonik je oprav-
dový schweppes, džin řádný beefeater. Společnosti
vyrábějící alkohol dovolují používat ve virtualitě své
výrobky za symbolickou cenu. Reklama...

Pepsi je zadarmo – rovněž reklamní trik. Zato coca-
cola stojí stejně jako ve skutečnosti.

Přesto se kupuje.

Beru sklenici a usedám k volnému stolku. Prohlížím
si návštěvníky. To je vždy zajímavé.

Mužů i žen je přibližně stejně. Ženy jsou krasavice.
Velice různé, od blondýnek skandinávského typu po
černošky s kůží jako antracit. Muži jsou na tom hůř.
Ne, přeháním. Mé podvědomí prostě registruje všech-
ny chybičky virtuálních podob mužů – disproporce
přehnaně svalnatých postav a známé tváře herců, při-
lepená na těla kulturistů.

Pro ženy mé podvědomí dělá výjimku. Jsou nádherné.

Upím džin a uvolněn se opírám o bar. Je mi tu fajn.

Žádný opravdový bar nebo restaurace se nevyrovná
virtuálnímu. Zde vždy dobře vaří. Na číšníky se neče-
ká. Koňská dávka alkoholu nezpůsobí kocovinu.

Ovšem opít se možné je. Když jsou v tomto směru
zkušenosti, podvědomí se ochotně ponoří do alkoho-

lických par. Je možné, že organismus přitom začne vytvářet přirozené drogy – endomorfiny, ale v tom se nevyznám. V každém případě se po výstupu z Hlubiny opojení nějakou dobu udržuje.

„Smím?“ přisedá ke mně děvče. Světlé vlasy, čistá, poněkud bledá, matná kůže, jednoduchý bílý kostým. Na prsou medailonek na zlatém řetízku, nepochybně nějaký program. Sympatická a – sláva Bohu – neznámá. Buď si sama upravila obličej podle málo známého vzoru, nebo našla v nějakém filmu sympatickou, málo užívanou tvářičku.

„Samozřejmě,“ otáčím se k ní. Barman jí už podává sklenku bílého vína. Chlilské, značka Imperátor. Má vkus.

„Vídám vás tady často,“ povídá.

V mozku mi zazněl poplašný zvonek.

„To je zvláštní,“ odpovídám. „Moc často tu nebýváte.“

„Zato já pravidelně,“ říká.

Lež.

Můžu vystoupit z virtuální reality a projít oněch dvacet kontrolních fotografií, uložených v počítači. Návštěvníci baru v posledních dvou měsících, nové obličejy je totiž dobré si zapamatovat.

Ale i tak vím, že jsem ji nikdy neviděl.

„Mívala jsem jiné obličejy,“ uhaduje mé myšlenky. „Vy máte pořád stejný.“

„Změna podoby je drahé potěšení,“ začínám sebebičování. „Dělat ze sebe Schwarzeneggera nebo Stalloneho je hloupé. A na pronajmutí specialisty mi kapsa nestačí.“

„Hlubina je sama o sobě drahá.“

Devče říká virtualitě Hlubina, a to se mi líbí.

Na rozdíl od jejího chování.

Krčím rameny. Podivný rozhovor.

„Promiňte, ale jste Rus?“ vyptává se.

Přikyvuji. Ve virtuální realitě je Rusů hodně – nikde ve světě není kontrola internetových spojení tak špatná jako u nás.

„Promiňte...“ kouše se do rtů, zřetelně nervózní. „Jsem opravdu netaktní, ale... jak se jmenujete?“

Už rozumím.

„Nejsem Dmitrij Dibenko. To vás zajímá?“

Dívka mi zkoumavě pohlíží do očí a přikyvuje. Jediným douškem dopíjí víno.

„Nelžu,“ povídá tiše. „Čestné slovo.“

„Věřím.“ Kývá na barmana, potom i podává ruku. „Naďa.“

Tisknu dlaň a představuji se:

„Leonid.“

A už se známe, už si můžeme tykat. Hlubina je demokratická. Přílišná zdvořilost zde uráží.

Ladným a přirozeným pohybem si odhazuje vlasy dozadu. Podává sklenku barmanovi, ten ji rychle plní znovu. Obhlížím sál.

„Myslíš si, že opravdu navštěvuje virtuální svět?“

„Nevím. Možná. Jsi novinářka, Naďo?“

„Ano.“ Okamžik váhá, potom vytahuje z kabelky vizitku a podává mi ji. „Prosím...“

Vizitka neobsahuje jen internetovou adresu, ale i hlasový telefon, jméno a příjmení. Naděžda Meščerská. Časopis „Peníze“. Reportér.

Windows Home mlčí, což znamená, že vizitka je čistá, je to opravdu jen adresa, bez žádných překvapení. Strkám ji do kapsy a říkám:

„Děkuji.“

Revanš ovšem nenásleduje. Naďa s tím ostatně ani nepočítá.

„Hlubina je zvláštní věc,“ nadhazuje a upíjí víno. „Jsem teď v Moskvě, ty někde v Samaře, onen mladík v Penze...“

Mladík podobný fešáckému Mexičanovi z telenovely zaznamenává její pohled a pyšně vystrkuje bradu. Nemůžu Nadě upřít postřeh, opravdu to bude Rus.

„Tam sedí parta Američanů,“ pokračuje Naďa bez nejmenší úcty, „a ten podivín je zřejmě Japonec... Vidíš, jaké si nakreslil oči? Každý národ má vlastní komplexy... My ze sebe děláme pitomce v neexistující restauraci, se skleničkou smyšleného alkoholu. Stovky počítačů hltají energii, přehřívají se procesory, telefonními kabely probíhají megabajty nesmyslných informací...“

„Informace nemůžou být nesmyslné.“

„Třeba máš pravdu,“ sekne po mě pohledem. „Povím to jinak: neaktuálních informací. To má být nová éra světové techniky?“

„A co jsi čekala? Výměnu souborů a hovory o frekvenci procesorů? Vždyť jsme lidé.“

Naďa se šklíbí.

„Jsme lidé nové epochy. Virtualita může změnit svět a my ji dál cpeme do starých dogmat. Nanotechnika, používaná k napodobování alkoholu, to je ještě horší než přitloukat hřebíky mikroskopem...“

„Jsi turinka,“ hádám.

„Ano!“ odpovídá trochu vyzývavě.

Turinci jsou následovníci jednoho petrohradského spisovatele fantastiky. Údajně hlásají spojení lidí a počítačů nebo očekávají od počítačů nějaká úžasná potěšení.

„Tak co děláš v téhle pitomé knajpě?“ ptám se.

„Hledám Dibenka. Ráda bych se ho zeptala... jestli si to představoval právě tak. Jestli to, co se děje, je z jeho hlediska správné.“

„Rozumím. Ale opravdu se ti tohle místo nelíbí?“

Naďa krčí rameny.

Natahuji ruku a dotýkám se jejího obličeje.

„Teplo rukou, trpkost vína, chládek večerní brízy a vůně květin, pleskání teplých vln, měsíc na obloze a písek pod nohama... Opravdu se ti to nelíbí?“

„Pro takové věci je skutečnost,“ pohlíží mi do očí.

„A vyskytuje se to ve skutečnosti pohromadě často? Tady stačí otevřít dveře,“ ukazují na nenápadnou branku v japonské části restaurace, „a všechno najdeš na jediném místě. Nikdy jsi nezatoužila za chladného podzimního rána postát na kraji lesa nad strmým srázem řeky, napít se svařeného vína z buclaté skleničky... a kolem nikdo...“

„Majitel této restaurace je romantik,“ povídá Naďa.
„Přirozeně.“

„Leonide, všechno, co jsi řekl, bylo správné. Ale místo pro všechna ta potěšení je v realitě.“

„Realita není vždycky tak dostupná.“

„Stejně jako Hlubina, Ljoňo. Nevím, kde bereš peníze na zdejší časté návštěvy, není to má věc. Ale několik miliard lidí nikdy v Hlubině nebylo.“

„Miliony lidí nikdy nesledovaly televizi.“

„Virtualita nemá být náhražkou skutečnosti,“ tvrdí Naďa přesvědčeně.

„Ovšem. Proměňme žebráky a bezdomovce v uzlíčky informací, staňme se impulsy v elektronické síti...“

„Leonide, znáš doktrínu turinců jen z doslechu,“ tvrdí Naďa. „Navštiv někdy naši svatyni.“

Krčím rameny. Možná někdy zajdu. Ale i v Hlubině je hodně zajímavých míst. Na všechny nepostačí celý život.

„Už půjdu.“ Naďa vstává a pokládá na pult minci.
„Mám ještě půl hodiny... musím navštívit několik míst.“

„Hledáním Dibenka?“ vrtím hlavou. „A což tak... teplý písek, havajská pláž a chilské víno?“

Naďa se usmívá.

„Ljoňo, to by už nebyla práce. Večerní pláž a víno... toužila bych po pokračování. A virtuální sex je zábavný jen tehdy, když jsi doma v zamčeném pokoji. Jsem tady pracovně. Šest počítačů v místnosti, všechny v provozu. Dokážeš si představit, jak by se na mě dívali kolegové?“

Je otevřená a chytrá. Prima holka. Dej Bože, aby byla ve skutečnosti stejně inteligentní a upřímná.

„V tom případě ti přeji úspěch.“

„Děkuji, záhadný neznámý.“ Naďa se naklání a líbá mě na tvář.

„Ljoňo, marker!“ šeptají špendlíky v mých klopách. Vytahuji antivirový kapesník, stírám rtěnku z tváře a hrozím Nadě prstem.

„Chci i nadále zůstat záhadný, holka.“

Zřejmě zrozpačitěla. Ale zvládla to, jen rozpráhla ruce a pomalu se vzdálila.

Škoda. Zkazila si dojem, idiotka!

A tak hezky jsme si povídali...

Jediným douškem dopíjím a luskám prsty na barmana.

„Džin s tonikem, jedna k jedné!“

Barman se šklebí, ale míchá. Zatraceně. Nemám si objednat tequilu s pomerančovým džusem? Jak by se asi tvářil?

„Ljoňo!“

Ohlížím se.

Vedle stojí můj přítel vlkodlak. Bílý oblek, lakýrky, poněkud staromódní kravata. Napjatý výraz.

„Nazdar, Romane. Posad' se.“

„Co to bylo za holku?“

„Nic zvláštního.“

My diveři jsme trochu paranoidní. Co se dá dělat.

Příliš mnoho lidí touží poznat naše skutečná jména.

Vlkodlak se hlasitě nadechuje, vraští obočí:

„Pokusila se tě označit!“

„Vím. Netrap se, to byla jen novinářka.“

Roman usedá a kývá na barmana. Ten se šklebí, ale podává mu broušenou sklenici s pepřovým absolutem. Pro mě je obtížné se jen dívat, jak Romek pije. Ale on se jen ušklíbne, otře si ústa a odkládá sklenici.

Třeba je v realitě alkoholikem.

Nevím.

Skrýváme se před sebou stejně jako před nepřáteli, jsme příliš vzácné zboží. Hlubinné ryby, nestvůry mrkající čarovným světlem, které touží ochutnat každý žralok.

„Přinesl jsi jablko?“ táže se Roman.

„Všechno v pořádku,“ rozevírám sako a klepu na kapsu košile, kde mám disketu. „Zboží je na místě.“

Vlkodlak se uvolňuje.

„A objednatel?“

Hledím na hodinky.

„Za deset minut. Vedle, u řeky.“

„Půjdeme?“ Roman bere sklenici.

Beru svou a odcházíme dveřmi v kamenné stěně. V maličké předsíni tiše říkám:

„Individuální prostor pro nás oba. Přístup pro osobu, která uvede kód ,šedý-černý-šedý‘.“

„Rozumím,“ ozývá se od stropu. Nyní bez ohledu na to, kolik návštěvníků zatouží přijít do virtuálního prostoru Tří prasátek, my je neuvidíme. Jen kupce, kterému jsem předem sdělil kód.

Za druhými dveřmi je les. Neproniknutelný severský prales. Studený vítr proniká do morku kostí, choulím se. Můj společník je k mrazu lhostejný. Možná má jednodušší prilbu, bez klimatizace.

Bůhví...

Vydělává stejně jako já, ale třeba má velkou rodinu, nebo je opravdu alkoholik schopný za pár dní utratit stovky dolarů?

Za našimi zády je maličký kamenný domeček – tak odtud vypadají Tři prasátka. Jdeme po pěšince a pomalu upijíme ze sklenic.

„Máš pepřovku rád?“ ptám se vlkodlaka jen tak mimochodem.

„Ano.“

Suše a bez komentáře. Hrozně rád bych věděl, kdo vlastně jsi, Romane.

Ale není to možné. Virtuální realita je k neopatrným lidem krutá.

Přicházíme k řece. Strmý svah zarostlý nízkými keři. Fičí silný vítr, mhouřím oči. Zamračená obloha. Řeka není horská, ale má peřeje, teče rychle. V dálce je vidět hejno nějakých velkých ptáků – nevím jakých, nikdy nepřiletí blíž. Nad srázem je stolek, na něm láhev džinu, toniku a pepřového absolutu. A poniklovaná termoska, ve které je svařené víno. Dobré, se skořicí, vanilkou, muškátovým oříškem, pepřem, koriandrem. Tři rákosová křesla. Usedáme vedle sebe a hledíme na řeku.

Paráda.

Bílá pěna na kamenech, chladný vítr, v ruce plná sklenice, nad hlavou šedomodrá oblaka. Zítra bude určitě sněžit. Jenže ve virtuální realitě zítřek nebývá.

„Rád bych věděl,“ upijím, „odkud ta řeka teče.“

„V životě jsem neviděl hezčí místo,“ povídá vlkodlak zvláštním tónem.

Tak je tomu vždy. Každý má vlastní asociace a analogie. Romanovi tento pohled zřejmě něco říká. Pro mě je to prostě hezké místo.

„Býval jsi zde?“

„Do jisté míry.“

Zajímavé.

„Co je to za ptáky, Romane?“

„Harpyje,“ odpovídá, aniž vzhledne. Jeden hlt a sklenice je prázdná.

Ale stejně se neopije.

Jak já nenávidím tajemství, která nás obklopují. Bojíme se sebe navzájem. Bojíme se všeho.

„Hezké počasí,“ povídám nazdařbůh.

„Léto je letos sněžné...“ povídá vlkodlak a ironicky na mě pohlíží. On toto místo zná. Mluví k jeho duši.

Nedozvím se, čím.

Nalévám si svařák do těžkého keramického poháru. Vdechuji vůni. Sněžné léto? Budiž. Není nic lepšího než špatné počasí.

„Kouříš trávu, Ljoňo?“ podává mi Roman cigaretu.

„Ne.“ Asi je opravdu alkoholik a narkoman...

„Prý je mnohem méně škodlivá než alkohol a nikotin.“

„Prý v Moskvě dojí slepice.“

Roman váhá, ale kouří.

Zatraceně. Nadiny argumenty mi už nepřipadají tak bláznivé.

Piji svařené víno, Roman kouří. Asi po dvou minutách cvrkně nedokouřenou cigaretu dolů a povídá:

„Dětinské. Nalij mi víno.“

„To je svařák.“

„Na tom nesejde...“

Nyní popíjíme svařené víno s kořením oba. Roman kývá hlavou.

„Rules!“

Přikyvuji. Rules znamená něco dobrého. Studené pivo, počítač sedmé generace, hezkou holku, zlikvidovaný virus... svařák.

Sedíme nad srázem a je nám fajn.

„Co je v tom jablíčku?“

„Nový lék proti nachlazení. Velice účinný.“

Roman se mračí.

„Stojí za šest tisíc?“

„Stojí za sto tisíc.“

„Ale...“ Roman mění výraz.

„Počkáme na objednavatele.“

Vlkodlak přikyvuje.

„Je to tvá operace, ty rozhoduješ.“

Kupec se objevuje o deset minut později, když se už začínám znepokojovat. Znáám ho jen pod přezdívkou Šejdíř, on mě jako Střelce. Kupec je upravený a nenápadný, běžný oblek, banální obličej. Mladík s diplomatkou v ruce.

„Dobrý večer, Střelče!“ oslovuje mě. Hlas má přes-příliš klidný, používá překladatelský program.

„Dobrý den,“ odpovídám s pohledem upřeným na hodinky. Dozvědět se individuální čas divera, určit, do kterého časového pásma patří – to už je hodně.

„Miluji váš humor...“ usedá Šejdíř do třetího křesla a tázavě na mě hledí. „Plod dozrál?“

„Letos jsou jablka těžká,“ pokládám disketu na stůl. „Upřímně řečeno, čekal bych za podobnou práci vyšší odměnu...“

„Vždyť jsme se dohodli. Šest tisíc dolarů.“

Rozkládám ruce.

„Podle *vašich slov* to za víc nestálo.“

„Máte jiný názor?“

„Pochopte, pane Schellerbachu...“

Šejdíř sebou trhl.

„Pletete se, jen tak pro pořádek. Nachlazení je maličkost, samozřejmě... ovšem kdo leží rád v posteli s teplotou a rýmou?“

„Já ne.“ Schellerbach-Šejdíř mění výraz. Nyní je to postarší muž s rozhodnou, i když nervózní fyziogno-mií. „Domníval jsem se, že diverovo slovo je svaté.“

„Nepopírám. Dám vám soubor,“ cvrnkám mu diske-tu přes stůl. „Ovšem příště pro vás žádný diver nehne prstem, pane Schellerbachu. Porušil jste *naši* etiku. Odměna má být úměrná stupni obtížnosti.“

Schellerbach zvedá disketu a tuhne. Piji víno a pohlížím na něho. Vlkodlak mlčí. Je to má operace.

Když Schellerbach zkopíroval soubor, hleděl odvážněji.

„Takže?“ ptám se.

„Padesát,“ povídám.

„Pro každého?“

Mlčí – dlouho, hodně dlouho. To už jsou peníze. Živé, plnokrevné, nezdaněné, které přišly odnikud a také tam zmizely.

„Vaše konto.“

Podávám mu lístek s číslem účtu ve Švýcarsku.

„Záporný úrok... Jste hodně opatrný, divere...“

„Nic jiného mi nezbyvá, Petře...“

Vzdává se. Znáám jeho skutečné jméno, on mé ne. Banka mě nikdy neprozradí. I kdyby mě mezinárodní soud prohlásil za pachatele genocidy.

Právě za to se platí záporný úrok.

Za absolutní bezpečnost.

„Padesát každému. Z mé strany je to akt dobré vůle, divere!“

„To je hezké.“

Po několika sekundách se na mém účtu objevuje sto tisíc. To je hodně. To je opravdu hodně. Na léta klidného života ve virtuální realitě.

„Souhlasíte s další spoluprací?“

Vytahuji šekovou knížku a s potěšením si prohlížím cifru. Potom vypisují šek na padesát tisíc pro vlkodlaka.

„Je to možné.“

„Na trvalou smlouvu?“

„Ne.“

„Čeho se bojíte, divere?“ Ze Schellerbachova pohledu lze vyčíst zvědavost.

Čeho se bojím?

„Jmen, Petře. Opravdová svoboda je vždycky tajná.“

„Rozumím,“ souhlasí Schellerbach. Pohlíží na Romana. „Jste také diver? Nebo jen chodící soubor virů?“

„Diver,“ odpovídá Roman.

„Takže hodně zdaru, pánové...“ Schellerbach poodešel o krok a zastavil se. „Povězte... jaké je být diverem?“

„Normálka,“ odpovídá Roman. „Stačí si jen zapamatovat, že vše kolem je pouhá hra. Fantazie.“

Schellerbach vrtí hlavou a rozkládá ruce.

„Mně se to nedaří, bohužel...“

Odchází po pěšině, pohlížíme za ním. Potom nalévám.

„Ljoňo, pověz, jsi šťastný?“ táže se vlkodlak.

„Jistě.“

„Pořádný balík...“ prohlíží si šek, potom rozhodně zvedá pohár. „Na úspěch!“

„Na úspěch!“ souhlasím.

„Neodejdeš z Hlubiny?“

„Ne.“

Roman se zjevnou úlevou přikyvuje. Pije víno a povídá:

„Víš, s tebou se zajímavě pracuje. Jsi... neobvyklý.“

„Chvílemi mi připadá, že se blížíme k neviditelné hranici, kde se diveři před sebou odhalují.“

Vlkodlak vstává. Hodně zprudka.

„Musím jít... přišli za mnou.“

Rozplývá se ve vzduchu, pohár padá na zem, cinká a poskakuje.

„Hodně zdaru, Romane,“ promlouvám do prázdna.

Samota je druhá strana svobody.

Nesmím mít přítele.

„Účet!“ volám rozdurděně do prostoru. „Účet, rychle!“

Nejhorší je, že se mi vůbec nechce spát. Příliš smůlovatý den.

Vracím se do restaurace. Hosté se částečně změnili, jen Američané se dál chechtají vlastním vtipům.

Musím se projít.

Odcházím od Tří prasátek, chvíle váhání – zavolat taxi? – nakonec jdu pěšky. Vyhýbám se hlavním ulicím, blížím se k ruským debatním čtvrtím.

To je jedno z nejzajímavějších míst ve virtuální realitě, alespoň já si to myslím. Místo, kde je možné si prostě povídat.

O čem kdo chce.

Dlouhé řady budov, každá v jiném slohu, mezi nimi parky a náměstí plná lidí nebo prázdná. Hledám informační tabulky. Některé se dají pochopit hned, jiné jsou dost záhadné.

Vtipy

Hovory o ničem

Sexuální dobrodružství

Podivné místo

Oves roste!

Knihy

Bojová umění

Sem si lidé chodí povídat o konkrétních tématech. Ozvěna předvirtuální doby. Dále pokračují solidnější kluby, kde je možné konzultovat technické otázky, povídat si o programování nebo koupit se slevou kradečné programy. Ale mě nezajímají.

Odbočuji do parku s tabulkou Vtipy. Spousta lidí, ruch a veselí. Parčík připomíná lunapark šedesátých let. V rohu hraje několikačlenný orchestr, evidentně virtuální, na lavičkách sedí lidé, popíjejí pivo a povídají si. Usedám stranou.

Na malé dřevěné pódium vychází kluk v džínách a sněhobílé košili. Naprosto průměrný. Sledují ho lenivé pohledy.

„Z domu vyjde Stierlitz...” začíná.

Děvče vedle mě hvízdá a hází po něm láhev od piva. Dokonale ji chápu. Devadesát procent vtipů, které se zde vyprávějí, jsou staré. Tento klub zbožňuje nováčkové virtuality, kteří ještě nevědí, že není nic nového pod sluncem. Postačí zde pobýt půl hodiny a člověk uvěří, že Kain zabil Ábela za vyprávění vousatých vtipů.

V doprovodu hvízdání a výkřiků hoch přesto vtip končí, uštvane se rozhlíží a sbíhá z pódia. Někdo mu přesto tleská. Budiž...

„Děkuji...” upíjím. Studený heineken mi rázem vylepšuje náladu.

Na tribunu přichází další kluk. Výraznější, něčím připomíná obyvatele Pobaltí. Má šelmovský výraz, takže zobražitím. Kluk pohlíží na boudičku v rohu scény.

„Vážení!” volá. Opravdu bude od Baltu, pokud mu mé podvědomí nedodělalo přízvuk. „Firma Litkomp nabízí nejlacněji...”

Aha. Vše je jasné.

Také pohlížím na boudičku, úkryt moderátora. V každém klubu je člověk, který dohlíží na pořádek a shodu projevů se zvoleným tématem. Otázkou je jen to, zda je moderátor na místě nebo zareaguje později...

Je na místě.

Dvířka boudičky se otevírají a vychází hranatý chlap s velkým, nepříjemně vyhlížejícím přístrojem v rukách. Pobaltan ho vidí také a zrychluje:

„Pevné disky Quantum Lighting, Western Digital...“

„Off topic!“ líně, ale s chladnou zlobou pronáší moderátor a zvedá zbraň. Přítomní utichají a vychutnávají podívanou.

Hlaveň sebou trhne a na prodavače letí lesklý purpurový předmět ve tvaru kříže. Pobalťan se pokouší uhnout, ale neúspěšně. Na košili mu rozkvétá ohnivý kříž neboli, jak se říká, „plus“. Tři takové plusy a klub Vtipy bude pro něho navždy uzavřen.

Dav se souhlasně chechtá.

„Třeba to byl začátek vtipu!“ volá někdo z místa. Moderátor mu hrozí prstem a potom opět namíří na prodavače. Ten zanechává marných pokusů strhnout lesklý kříž z košile, seskakuje z pódia a odchází.

„Sejmi ho!“ pobízejí moderátora, ale ten má dnes dobráckou náladu. Nahazuje metač plusů na záda a odchází do své boudičky, připomínající kadibudku.

„Litkomp...“ povídá zamyšleně má sousedka. „Chtělo by to znát cenu, potřebuji vyměnit pevný disk...“

Takže prodavač přece jen uspěl. Na scénu přichází další milovník humoru.

„Jednoho dne Medvídek Pú a Prasátko...“

Příšerná nuda.

Proč jsou ve virtuální realitě vtipy o Stierlitzovi a Medvídkovi Pú tak oblíbené? Nějaká psychologická zvrácenost...

„Děkuji za pivo,“ povídám děvčeti, vstávám a odcházím z parku.

Vlastně se necítím zle, ale nějak zvláště. Jdu podél klubů. Zamřížovanými okny Bojových umění vidím hu-beňoura asijského typu, který předvádí jakési složité pohyby. V letním kině Filmy impozantní muž živě gestikuluje u plátna. Nahlížím dovnitř, ale slyším: „Bída! Ten film je hrozná bída!“

Nuda, vážení...

Třeba mají turinci pravdu. Proměnili jsme virtuální svět v parodii skutečného života.

A parodie nikdy nejsou lepší než originál. Mají jiný účel – vysmát se, ukázat hloupost a absurditu původního vzoru.

Jenže my svět změnit nemůžeme. Tato parodie totiž nemá smysl. Není skokem dopředu, ale úkrokem stranou.

„Viko...”

„Slyším, Ljoňo.”

„Zavolej mi taxi.”

„Dobře.”

Třeba bude dobré se trochu projet městem. Případně zajít do zábavního centra.

Automobil Deep Průvodce brzdí vedle mne, otevírají se dveře, nasedám. Řidič je nějaký nový, dosud jsem takového neviděl. Vousáč v potrhaném tričku a s tetováním na zádech. Nějaký pankáč nebo co?

„Auto hned přijede,” oznamuje Windows Home.

Tu mi dochází, že řidič nepronasl tradiční uvítání. A že už jedeme, přestože jsem neudal adresu.

„Odtud je jen jedna cesta,” odvrací se řidič s úšklebkem. Má na tváři šrám, zkažené zuby. To není program, ale živý člověk.

„Zastavte.”

„To nejde,” kření se řidič a točí volantem. Paráda.

„Viko, výstup z virtuální reality!” přikazuji.

Žádná odpověď.

„Tvůj program tě neslyší,” sděluje řidič. „Sed klidně, to bude lepší.”

Nikdy jsem neslyšel o únosu ve virtuální realitě.

Vousáč se jen usmívá.

Ovšem já mám východisko. Nedostupné obyčejnému obyvateli Deetownu.

Můžu vystoupit z Hlubiny a ručně přerušit spojení.

Ale co když ode mne právě toto čekají? Důkaz, že jsem diver? A přerušovat spojení, když jsem v „autě“, transportním programu, který možná dokáže vystopovat telefonní linku?

Proč jsem dnes vstoupil z hlavní adresy, podle které mě může odhalit i diletant?

„Co chcete?“

Řidič mě ignoruje. Pohled však neodvrací, hledí se zvědavostí lovce, který postřelil ptáka Ohniváka.

„Jak chceš,“ povídám a snažím se potlačit paniku. A tasím revolver.

Šest kulek – šest různých virů. Slabá zbraň, ale spoléhám na rozmanitost střel. Třeba ochrana únosce nevydrží.

Tři kulky jím procházejí, aniž našly cíl. Dobrý anti-virus, neumožnil uvidět svůj počítač. Jedna se rozplácla a spadla na podlahu, virus je zabitý. Další dvě střely vůbec nevyšly – byly zneškodněny už v bubínku.

Nu což.

Bez zvláštní naděje tluču řidiče rukojetí – i to je slabý virus, který dokáže účinně ohlušit jednoduché programy typu Deep Průvodce. Pochopitelně bez efektu.

„Jen klid,“ radí řidič při pohledu, jak cloumám klikou dveří. Všechno je zamčené, vzdávám se.

Konec konců, cenná je každá informace.

Jedeme dál. Ještě jednou se pokouším spojit s Vikou, ale bezvýsledně. Hlasový spojovací kanál je zablokován.

Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj...”

Na displejích přilby se objevuje vnitřek auta. Parádně udělaný. Je to známá sportovní verze lancia.

Pokládám prsty na klávesnici, volím několik příkazů, tisknu enter.

Funguje.

Deep.

Enter.

Opět jsem v autě. Řidič na mě znepokojeně pohlíží. Zamyšleně otáčím revolverem v ruce – je opět nabitý. A v kapse tíží granát.

„Dostal jste zásilku?“ ptá se řidič.

Tentokrát mlčím já.

„Zajímavé, jak asi?“

„Kamaráde, když mi dojdou náboje, je to příkaz k jejich doplnění.“

Mluvím tónem malého hackera. Verze zní pravděpodobně a to, že počítač nabil revolver dávkou nových virů, vůbec neprozrazuje, jestli jsem diver.

„Nepočkáme s tím střelením?“ navrhuje řidič.

Krčím rameny. Řidič pronáší uklidňujícím tónem:

„Jsme na místě.“

Auto už opravdu stojí u neznámé budovy. Šedá kostka bez oken, jedny dveře, hodně široké, jako u garáže, ukázkově opancéřované, jako by varovaly: vstup bez pozvání nebude snadný. V takových budovách jsou buď banální sklady běžných potřeb nebo luxusní byty.

„Půjdeme?“ vybízí řidič.

Mlčím.

Vousáč mlčky šlape na plyn a auto poskočí ke dveřím. Ty se sekundu před nárazem otevírají a pouštějí nás dovnitř.

Je to opravdu sklad.

Podél stěn police, krabice s nálepkami známých firem. Spousta dobrého zboží. Buď je tady pobočka velkoobchodu nebo, což je pravděpodobnější, doupě zlodějů.

Dveře jsou už odblokované. Funkci auta nyní plní stěny této místnosti. Spojení s Vikou pořád nemám.

„Nuže,“ vystupuji z lancie. „Co mám dělat?“ Řidič pohlíží mimo mě. Je to hloupé, ale ohlížím se.

V koutě skladu stojí Muž bez tváře.